

**Αποδεδειγμένες και κατάλληλες στρατηγικές για
υποστήριξη και ανάπτυξη ταλέντων στο STEM**

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

1. Πώς να αναγνωρίσετε έναν ταλαντούχο μαθητή

Αν και έχουν αναπτυχθεί πολλές θεωρίες χαρισματικότητας, δεν υπάρχει ένας ορισμός που είναι αποδεκτός. Σε αυτό το κεφάλαιο, θα προσπαθήσουμε να διερευνήσουμε τη βιβλιογραφία σχετικά με το ταλέντο και την χαρισματικότητα λαμβάνοντας υπόψη τη διαφορετική επιστημονική προσέγγιση ανάλογα με διαφορετικούς πολιτισμούς, πολιτικές, εκπαιδευτικές και επιστημονικές προσεγγίσεις. Δεν είναι εύκολο να έχουμε μια γενική εικόνα για τις διάφορες θεωρίες και παραδείγματα που διέπουν την επιστημονική βιβλιογραφία σχετικά με αυτό το θέμα. Η έρευνα μας θα εξετάσει:

- Πολιτιστικές προσεγγίσεις στην έννοια του Ταλέντου και της Χαρισματικότητας
- Μια συνολική εικόνα του πως ορίζονται αυτές οι έννοιες στο δυτικό πολιτισμό (συγκεκριμένα στα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα που χρησιμοποιούν)
- Μια δοκιμαστική ταξινόμηση του ορισμού που υιοθετήθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση
- Μια ανασκόπηση των κύριων θεωριών σύμφωνα με επιστημονικά αποτελέσματα

Σε γενικές γραμμές, υπάρχουν τρεις γενικές προσεγγίσεις για τον ορισμό της χαρισματικότητας (McAlpine, 2004). Θεωρείται ως μια:

- συντηρητική προσέγγιση, η οποία προτείνει ένα μόνο κριτήριο για την χαρισματικότητα (π.χ. νοημοσύνη)
- φιλελεύθερη προσέγγιση, η οποία χρησιμοποιεί έναν ευρύτερο και περιεκτικό ορισμό
- πολυ-κατηγορική προσέγγιση, όσον αφορά την εξαιρετική απόδοση ή τις δυνατότητες σε έναν ή περισσότερους τομείς (π.χ. μουσική, εικαστικές τέχνες, ηγεσία και άλλους τομείς).

Ο σύγχρονος ορισμός της χαρισματικότητας και του ταλέντου είναι αποτέλεσμα ερευνητικών θεωριών που συχνά αλληλοσυνδέονται.

Υπάρχουν πολλοί ορισμοί των όρων χαρισματικότητα και ταλέντο. Αυτή η ανισότητα είναι μια λογική συνέπεια της ανάπτυξης του όρου χαρισματικότητα, ο οποίος αλλάζει δυναμικά σε σχέση με τις ατομικές ανάγκες του παιδιού, τον τύπο της διάγνωσης και την εκπαίδευση. Γι' αυτό δεν μπορεί να δημιουργηθεί ένας γενικά εφαρμόσιμος ορισμός. Επιπλέον, το φαινόμενο της χαρισματικότητας και του ταλέντου μπορεί να μελετηθεί από μια διαφορετική οπτική.

«Ταλαντούχα παιδιά» είναι τα παιδιά... τα οποία είναι εκ φύσεως χαρισματικά με υψηλή πνευματική ικανότητα και έχουν εγγενή ικανότητα για υψηλό δυνητικό πνευματικό επίτευγμα και σχολαστικό επίτευγμα.

«Ταλαντούχα παιδιά» είναι τα παιδιά... που έχουν επιδείξει ανώτερα ταλέντα, ικανότητες, εξαιρετικές ηγετικές ικανότητες, ή σταθερά αξιοσημείωτη απόδοση στη μηχανική [sic], χειραγωγικές δεξιότητες, την τέχνη της έκφρασης ιδεών, προφορική ή γραπτή, μουσική, τέχνη, ανθρώπινες σχέσεις ή οποιαδήποτε άλλη αξιολογη γραμμή ανθρώπινου επιτεύγματος »

Ποιοι είναι οι άνθρωποι που μπορούν να οριστούν ως χαρισματικοί; Είναι άνθρωποι που έχουν πνευματικές ικανότητες πάνω από τη χρονολογική τους ηλικία, την πρωτοτυπία και τη

δημιουργικότητα της σκέψης, το υψηλό κίνητρο να δεσμευτούν και μπορούν επίσης να παρουσιάσουν υψηλές στάσεις σε συγκεκριμένους τομείς εκτός από εκείνους της ακαδημαϊκής μάθησης. Προκειμένου αυτά τα ταλέντα να έχουν την ευκαιρία να εκφραστούν με τον καλύτερο τρόπο, είναι σημαντικό να αναγνωριστούν σε διάφορα περιβάλλοντα: οικογένεια, σχολείο και κοινωνικά.

Θέλουμε επίσης να τονίσουμε ότι η χαρισματικότητα δεν είναι κάτι εντελώς έμφυτο, αλλά είναι το αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης μεταξύ της βασικής νευρολογικής προδιάθεσης και των περιβαλλοντικών επιδράσεων (Gagné, 2007). Η έρευνα σε αυτόν τον τομέα έχει μετακινηθεί από ορισμούς που βασίζονται στη νοημοσύνη σε μια πιο πολυδιάστατη κατανόηση της έλλειψης ενός ενιαίου ορισμού ως το κύριο πρόβλημα του πεδίου, υποστηρίζοντας ότι, χωρίς επικυρωμένους ορισμούς για την χαρισματικότητα, δεν υπάρχει κοινό έδαφος για το έργο μας.

Μέχρι στιγμής, η πιο συνηθισμένη μέθοδος προσδιορισμού της χαρισματικής ικανότητας είναι κάποια μορφή νοημοσύνης, που σημαίνει ότι, έμμεσα, η νοημοσύνη έχει πρωταρχικό ενδιαφέρον για την έρευνα και για τον προσδιορισμό της χαρισματικότητας. Ένας μάλλον κοινός ορισμός των πολύ χαρισματικών ατόμων προβλέπει την συμπεριφορά σε παιδιά που ξεπερνούν το 130% σε εξετάσεις IQ

Κατά τη δεκαετία του 1950, η χαρισματικότητα περιγράφηκε κυρίως από την άποψη της νοημοσύνης. Άτομα με υψηλό IQ χαρακτηρίστηκαν ως χαρισματικοί από πολλούς ερευνητές και ψυχολόγους. Κατά συνέπεια, οι εξετάσεις IQ είχαν γίνει το κύριο όχημα διαλογής για την επιλογή προγραμμάτων. Ο Wechsler ανέπτυξε μια κλίμακα αξιολόγησης πληροφοριών, υπογραμμίζοντας ότι το IQ ενός ατόμου αντιπροσωπεύει τη θέση του μέσα σε μια ομάδα παραμέτρων, τη σχέση μεταξύ ψυχικής και πραγματικής ηλικίας. Έτσι, ένα αγόρι 6 ετών που απαντά ακριβώς στις μισές τουλάχιστον ερωτήσεις που προετοιμάστηκαν για παιδιά 8 ετών έχει IQ ίσο με: $IQ = 8/6 = 133$

Η κλίμακα Wechsler θεωρεί τα άτομα με IQ από 62 έως 100, από 100 έως 120 κανονικά, από 120 έως 140 πολύ χαρισματικά, και με IQ υψηλότερο από 140 είναι πολύ χαρισματικά.

Το IQ είναι μια παγκόσμια αξιολόγηση της νοημοσύνης, η οποία προκύπτει από το άθροισμα μερικών εκτιμήσεων, όπως λογική, μαθηματική, χωρική, γλωσσική νοημοσύνη, βραχυπρόθεσμη μνήμη και εικονική μνήμη. Μερικοί άνθρωποι επιτυγχάνουν πολύ υψηλά αποτελέσματα σε ορισμένους τομείς, και χαμηλά σε άλλους. Επομένως, μια σωστή αξιολόγηση διαφοροποιεί τα αποτελέσματα που λαμβάνονται στους διάφορους τομείς. (Ωστόσο, αυτά τα τεστ δεν είναι πολύ αποτελεσματικά στη μέτρηση κοινωνικών στάσεων όπως ηγεσία ή ενσυναίσθηση, συγκεκριμένες καλλιτεχνικές και δημιουργικές δραστηριότητες.)

Βεβαίως, κάθε ταξινόμηση της νοημοσύνης όχι μόνο παρέχει ένδειξη πνευματικής ικανότητας, αλλά και τη δυνατότητα ερμηνείας με κοινωνικές συνέπειες. Οι διαγνώσεις «κάτω από το μέσο όρο της νοημοσύνης» ή «πάνω από το μέσο όρο της νοημοσύνης» προκαλούν πολύ διαφορετικές προσδοκίες.

Για αυτόν τον λόγο, ο Wechsler τόνισε επανειλημμένα ότι το IQ δεν μπορεί ποτέ να είναι καθορισμένη και απόλυτη αξία, καθώς πολλοί προσωπικοί και κοινωνικοί παράγοντες παρεμβαίνουν στον ορισμό της νοημοσύνης. Αντί να δώσει ένα συνολικό αποτέλεσμα, το WAIS παρέχει ένα προφίλ των συνολικών πλεονεκτημάτων και αδυναμιών του δοκιμαστή.

Ένα πλεονέκτημα αυτής της προσέγγισης είναι ότι το πρότυπο των βαθμολογιών μπορεί επίσης να παρέχει χρήσιμες πληροφορίες. Για παράδειγμα, το υψηλό σκορ σε ορισμένους τομείς αλλά το χαμηλό σε άλλους μπορεί να υποδηλώνει την παρουσία μιας συγκεκριμένης μαθησιακής δυσκολίας. Όπως το παραδοσιακό τεστ Stanford-Binet, το WAIS παρέχει επίσης μια συνολική βαθμολογία. Ωστόσο, ο Wechsler χρησιμοποίησε μια διαφορετική προσέγγιση για τον υπολογισμό αυτού του αριθμού. Όπως ίσως θυμάστε από την ανάγνωση σχετικά με την ιστορία των τεστ νοημοσύνης, οι βαθμολογίες στις αρχές του Stanford-Binet προήλθαν από τη διαίρεση της ψυχικής ηλικίας με τη χρονολογική ηλικία. Στο WAIS, ο Wechsler συνέκρινε αντίθετα τα αποτελέσματα του τεστ με εκείνα άλλων στην γενική ηλικιακή ομάδα του. Η μέση βαθμολογία είναι σταθερή στα 100, με περίπου τα δύο τρίτα όλων των βαθμολογιών να πέφτουν κάπου μεταξύ 85 και 115.

Οι λόγοι νοημοσύνης τείνουν να είναι αρκετά σταθεροί με την πάροδο του χρόνου, αν και παρατηρούνται διαφορές στη συνολική βαθμολογία κατά τη διάρκεια της ανάπτυξης. Ένα ανοιχτό πρόβλημα είναι η τιμή που αποδίδεται στο ηλικίο πληροφοριών. Εάν είναι πραγματικά ένα μέτρο νοημοσύνης, είναι επίσης ικανό να προβλέψει μελλοντικά αποτελέσματα στο σχολείο και στην επαγγελματική ζωή. Τα IQ τεστ απέτυχαν να μετρήσουν τις πρακτικές γνώσεις, τη δημιουργικότητα, την επίλυση προβλημάτων, τις αναλυτικές και λεκτικές δεξιότητες. Από την άλλη πλευρά, οι προγνωστικές ικανότητες των τεστ IQ επιδεινώθηκαν όταν οι πληθυσμοί ή οι καταστάσεις άλλαξαν. Περαιτέρω, τα τεστ IQ δεν είναι κατάλληλα όργανα για τη μέτρηση του ταλέντου και οι μαθητές θα μπορούσαν να είναι ταλαντούχοι σε διάφορους τομείς π.χ. αθλητισμός, επιχειρήσεις και παραστατικές τέχνες

Ωστόσο, η εστίαση στον προγραμματισμό βασίζεται στην καλλιέργεια των ειδικών ικανοτήτων των μαθητών. Εάν η διαδικασία ταυτοποίησης αλλάξει πέρα από το παραδοσιακό μοντέλο με βάση τη νοημοσύνη, τις δοκιμές επίτευξης και τις κλίμακες βαθμολογίας, η διαδικασία αναγνώρισης μπορεί να φαίνεται πιο ανεπίσημη, να επικεντρωθεί στην παρατήρηση της απόδοσης και να γίνει μια πιο μακροπρόθεσμη διαδικασία Feldhusen, J. F. (2005)

Αυτή η άποψη για τη χαρισματικότητα είναι μια αναγωγική (Warne, 2015) και ουσιώδης (Ambrose, VanTassel-Baska, Coleman, & Cross, 2010; Dai, 2009) προσέγγιση. Ωστόσο, μπορεί επίσης να υποστηριχθεί ότι μια τέτοια άποψη είναι ξεπερασμένη και χρησιμοποιείται υπερβολικά στην πράξη. Οι Sternberg & Kaufman (2018), για παράδειγμα, περιγράφουν μια μετατόπιση από μια προβολή μιας διάστασης (π.χ. IQ) προς μια αξιολόγηση της ανάπτυξης με την πάροδο του χρόνου μέσα σε ένα άτομο. Επιπλέον, η δήλωση «Κανένας σοβαρός ερευνητής ταλαντούχων δεν πιστεύει σήμερα ότι η γενική νοημοσύνη είναι ολόκληρη η εικόνα ή πιστεύει ότι οι χαρισματικές ικανότητες είναι αποκλειστικά το αποτέλεσμα της έμφυτης, γενετικής δομής (Sternberg, 2018, σ. 42). Αν και τα εμπειρικά στοιχεία φαίνεται να επικυρώνουν την ευφυΐα ως τον προγνωστικό παράγοντα επίτευξης, η χρήση της νοημοσύνης ως βάση για την χαρισματικότητα έχει επικριθεί ως στατική προσέγγιση. Οι παραδοσιακές απόψεις της νοημοσύνης ευνοούν άτομα με ισχυρές αναμνήσεις και αναλυτικές ικανότητες και δυσφορούν τους άλλους. Έτσι, δεν είναι σε θέση να εντοπίσουν ανθρώπους που μπορεί να έχουν το ταλέντο που απαιτείται για να πετύχουν στη ζωή τους, αλλά που δεν σημειώνουν υψηλή βαθμολογία στις παραδοσιακές δοκιμές (Sternberg, 1997, 1999, 2005). Για να αντιμετωπίσει αυτό το κενό, ο Sternberg (1997, 1999) έχει αναπτύξει μια ευρύτερη θεωρία της νοημοσύνης που ονομάζεται θεωρία της επιτυχημένης νοημοσύνης. Αυτή η θεωρία αντιλαμβάνεται την νοημοσύνη ως κάτι που αναπτύσσεται μέσα σε ένα πολιτιστικό πλαίσιο. Επομένως, εάν

θέλουμε να προσδιορίσουμε τα πιο ευφυή άτομα, πρέπει να ληφθεί υπόψη τόσο η κουλτούρα όσο και η ατομική ικανότητα να επιτύχουν συγκεκριμένη επιτυχία.

Άλλα μοντέλα βασίζονται σε μια πολυδιάστατη κατανόηση της χαρισματικότητας. Για παράδειγμα, η τρισδιάστατη αντίληψη του Renzulli (1985, 2002, 2012) σχετικά με τη χαρισματικότητα, η οποία έχει λάβει μεγάλη προσοχή, υποστηρίζει τις ακόλουθες τρεις ομάδες χαρακτηριστικών στα χαρισματικά παιδιά: ικανότητα πάνω από τον μέσο όρο, δημιουργικότητα και δέσμευση εργασιών. Επιπλέον, το διαφορικό μοντέλο χαρισματικότητας και ταλέντου (DMGT) (Gagné, 1985, 2004) διακρίνει μεταξύ χαρισμάτων (ικανότητα) και ταλέντου (απόδοση), αποτυπώνοντας ένα ευρύ φάσμα πιθανών τομέων στους οποίους τα παιδιά μπορούν να δείξουν ικανότητα και να τονίζουν τη μετάβαση μεταξύ χαρισμάτων και ταλέντων και περιβαλλοντικές επιρροές. Ο Mönks (1992) βλέπει την χαρισματικότητα ως συνδυασμό εγγενών δυνατοτήτων και περιβαλλοντικών παραγόντων. Στο πολυπαραγοντικό μοντέλο της χαρισματικότητας, προσθέτει τρεις περιβαλλοντικούς παράγοντες: οικογένεια, συνομηλίκους και σχολείο, στην έννοια τριών δακτυλίων του Renzulli (1982). Οι ορισμοί της χαρισματικότητας (και του ταλέντου) αφθονούν στη βιβλιογραφία / τόσοι πολλοί είναι οι ορισμοί που ο Stankowski [1978] θεώρησε απαραίτητο να εξαγάγει μια συνθετική άποψη μέσω ενός συστήματος ταξινόμησης σε πέντε κατηγορίες:

1. Μετά τους ορισμούς γεγονότων που εστιάζουν σε επιτεύγματα ενηλίκων,
2. Ορισμοί IQ που καθορίζουν μιας συγκεκριμένης κατώτερης βαθμολογίας,
3. Ορισμοί ταλέντων που δίνουν έμφαση στην εξαιρετική απόδοση σε συγκεκριμένους καλλιτεχνικούς και / ή ακαδημαϊκούς τομείς,
4. Οι ορισμοί ποσοστών κυμαίνονται από ένα γενναιόδωρο 20% ή περισσότερο έως ένα αυστηρό 3% ή λιγότερο και
5. Ορισμοί δημιουργικότητας τονίζοντας πρωτότυπα και παραγωγικά επιτεύγματα σε έναν συγκεκριμένο τομέα

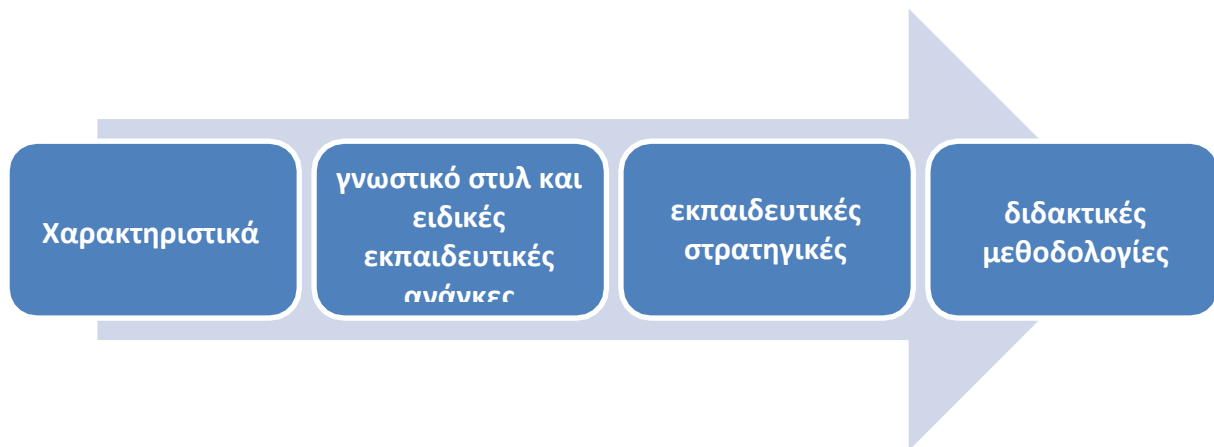
2. Αρχες Και Πρακτικές Δωρεαν Εκπαίδευσης. Εκπαιδευτικές Μεθοδολογίες

2.1 Ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και χαρακτηριστικά ταλαντούχων μαθητών

Σε αυτό το κεφάλαιο θα κατανοηθεί η χαρισματικότητα και το ταλέντο από εκπαιδευτικής άποψης. Μια μεγάλη επιστημονική βιβλιογραφία σχετικά με την χαρισματική εκπαίδευση μας δίνουν μια σύνθετη εικόνα των διαφορετικών δυνατοτήτων ανταπόκρισης στις ανάγκες των ταλαντούχων μαθητών. Υπάρχουν ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, αλλά οι στρατηγικές που μπορούν να διαφέρουν ανάλογα με τις διαφορετικές ερμηνείες της χαρισματικότητας. Πριν από την εξέταση των κύριων τάσεων στις εκπαιδευτικές στρατηγικές για ταλαντούχους μαθητές, θα παρουσιάσουμε τις διαφορετικές εκπαιδευτικές ανάγκες των ταλαντούχων ατόμων. Αυτό είναι σημαντικό με την άποψη του της δημιουργίας ενός καλού εκπαιδευτικού προγραμματισμού των σπουδών. Οι τρόποι με τους οποίους αυτά τα παιδιά χρησιμοποιούν τη σκέψη δεν επηρεάζουν μόνο την ανάπτυξη ταλέντων, αλλά και τους τρόπους μάθησης. Συγκεκριμένα, υπάρχουν δύο τυπικοί τρόποι σκέψης, στο παρελθόν απλοποιήθηκε με βάση

τους κυρίαρχους τρόπους επεξεργασίας πληροφοριών στα αριστερό και δεξιό ημισφαίριο. Αλλά πέρα από αυτές τις γενικές πτυχές, παρατηρούμε επίσης περίεργα στυλ που σχετίζονται με την επεξεργασία πληροφοριών. Στον παρακάτω πίνακα προσπαθούμε να συνοψίσουμε το κύριο βήμα στον σχεδιασμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων για ταλαντούχους μαθητές.

Εικόνα 1: Διαδικασία στο σχεδιασμό εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων

Πηγή: SENSE Project

Η έννοια «**Χαρισματικότητα**» είναι απλώς μια κοινωνική κατασκευή.⁴⁸ Οι ταξινομίες των "φυσιολογικών", "μη φυσιολογικών" χαρισματικών ατόμων είναι ανθρώπινες εφευρέσεις και όχι γεγονός της φύσης. Αν και μπορούμε να δούμε το γνωστικό χάρισμα ως κάτι πραγματικό, ένα χαρακτηριστικό που ανήκει στα συγκεκριμένα άτομα, δεν θα ήταν τίποτα περισσότερο από μια κοινωνική κατασκευή. Ιστορικά, οι κοινωνίες έχουν χρησιμοποιήσει την έννοια της υπερ-δωρεάς ως ορισμό για να εξηγήσουν και να αναγνωρίσουν εκείνα τα άτομα που έχουν εξαιρετική απόδοση σε έναν ή περισσότερους τομείς που είναι πολύτιμοι στον αντίστοιχο τομέα τους. Αυτό που συνιστά την χαρισματικότητα, φυσικά, ποικίλλει ανάλογα με τα πολιτιστικά πλαίσια. Ένα άτομο, το οποίο εκτιμάται ιδιαίτερα για τις επαγγελματικές πτυχές του σε ένα πολιτιστικό σύστημα, δεν θα μπορούσε να λάβει υπόψη του άλλες πολιτιστικές ομάδες.

Στη βάση αυτού δεν φαίνεται να υπάρχει επιστημονική προσέγγιση ή αιτιολόγηση για τον διαμοιρασμό των ατόμων σε δύο ξεχωριστές, και αμοιβαία εξαιρούμενες κατηγορίες, Χαρισματικές και Μη Χαρισματικές.

Παρά την κλινική ετερογένεια, τα ταλαντούχα παιδιά έχουν κοινά χαρακτηριστικά, που συνοψίζονται στον ακόλουθο πίνακα.

⁴⁸ **Fiorucci A.** *The special educational needs of gifted students Teachers' attitudes* Università del Salento Dipartimento di Storia Società e Studi sull'Uomo, in *L'integrazione scolastica e sociale n.16/1*, febbraio 2017

Πίνακας 1: Χαρακτηριστικά Χαρισματικών Παιδιών στα Εκπαιδευτικά Πλαίσια

Χαρακτηριστικά των Χαρισματικών Παιδιών στα εκπαιδευτικά πλαίσια	
Ασυνήθιστη ετοιμότητα από την παιδική ηλικία. Ταχύτητα στη μάθηση, και γρήγορη ικανότητα οργάνωσης των σκέψεων	Ευρύ φάσμα ενδιαφερόντων (αν και συχνά επικεντρώνονται σε έναν μόνο τομέα)
Καλή μνήμη και διαθεσιμότητα πολλών πληροφοριών	Ιδιαίτερα ανεπτυγμένη περιέργεια με συνεχείς ερωτήσεις
Μεγάλο λεξιλόγιο και χρήση προτάσεων με σύνθετη δομή	Ενδιαφέρον πειραματίζοντας και κάνοντας πράγματα διαφορετικά από τις προσδοκίες
Προηγμένη ικανότητα κατανόησης των αποχρώσεων των λέξεων, των μεταφορών, και των αφηρημένων ιδεών	Τάση συσχέτισης ιδεών ή πραγμάτων με ασυνήθιστους τρόπους ή όχι προφανή (εκτεταμένη χρήση αποκλίσεων σκέψης)
Ενδιαφέρον στην επίλυση προβλημάτων που αφορούν αριθμούς και παζλ	Ενδιαφέρον για την οργάνωση δραστηριοτήτων, υλικών και ανθρώπων μέσω σύνθετων προτύπων ή παιχνιδιών
Αυτοδίδακτος τρόπος στην ανάγνωση και γραφή από την προσχολική ηλικία	Φαντασία
Ασυνήθιστο συναισθηματικό βάθος και ένταση των συναισθημάτων που βιώθηκαν, ισχυρή ευαισθησία	Ανυπομονησία με τον εαυτό τους ή με την ανικανότητα ή τη βραδύτητα των άλλων
Εξοικείωση με αφηρημένες, περίπλοκες, λογικές σκέψεις	Ικανότητα να μάθετε βασικές δεξιότητες με ταχύτερο τρόπο
Έντονος ιδεαλισμός και αίσθηση δικαιοσύνης ήδη σε νεαρή ηλικία Ενδιαφέρον για κοινωνικά, πολιτικά και πολιτικά θέματα, και αδικίες	Συχνές απορίες για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με όσα διδάσκονται
Μεγαλύτερη διάρκεια προσοχής, επιμονή και έντονη ικανότητα συγκέντρωσης	Τάση να παραμείνουν απορροφημένοι στις σκέψεις, (ονειροπόλος με ανοιχτά μάτια)

Πηγή: SENSE Project

Τα τελευταία χρόνια, η διαμόρφωση μοντέλων ανάγνωσης όχι μόνο ψυχομετρίας, αλλά με ιδιαίτερη προσοχή στα στοιχεία με βάση τα συμφραζόμενα, μας επέτρεψε να δούμε την χαρισματικότητα όχι πλέον ως «δώρο», **αλλά πάνω απ' όλα ως ευκαιρία**, μια προδιάθεση για την επιτυχία. Δεν αποτελεί εγγύηση επιτυχίας, αλλά αντιπροσωπεύει τον τρόπο να φτάσουμε σε αυτήν. Η υπέρβαση της έννοιας της χαρισματικότητας ως δώρο και ο προορισμός συνεπάγεται κατ' ανάγκη σε εννοιολογικές και θεωρητικές συνέπειες - το μοντέλο ανάγνωσης - αλλά πάνω απ' όλα υπογραμμίζει τον ρόλο των πλαισίων (οικογένεια, κοινωνικό, σχολείο) και των αριθμών που εμπλέκονται στη διαδικασία της εκπαιδευτικής φροντίδας. Σου επιτρέπει να δώσεις προσοχή όχι στις “ετικέτες”, αλλά στις προϋποθέσεις που απαιτούνται για να προσφερθούν στο χαρισματικό άτομο.

Αυτή η λειτουργία θα επέτρεπε έτσι να μετατοπιστεί η εστίαση από την ταυτότητα του χαρισματικού ατόμου στην εκπαίδευσή του, για να δοθεί προσοχή στο εκπαιδευτικό σύστημα (εξοπλισμός, δομές, μέσα, χειριστές, παρεμβάσεις, μεθοδολογικά και τεχνικά εργαλεία). Ως εκ τούτου, ο ισχυρισμός ότι οι χαρισματικοί μαθητές έχουν ειδικές ανάγκες κατάρτισης, σημαίνει την αναγνώρισή τους για τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες που τους αφορούν. Ολοκληρωμένη ανάπτυξη του ατόμου. Επομένως, οι εκπαιδευτικοί, εάν χρησιμοποιούν το σωστό πλαίσιο ένταξης και τα κατάλληλα εργαλεία - μια διδασκαλία που είναι ευαίσθητη και προσεκτική στις διαφορές, που "γίνεται σε άτομα" (εξατομίκευση) - δεν θα αισθανθούν πλέον την ανάγκη να λάβουν τη "ιατρική" ή "κανονιστική" συνταγή για να φροντίσουν εκείνους που, με πιο αργό ή γρήγορο ή απλά διαφορετικό ρυθμό, προχωρήσουν με τον δικό τους τρόπο. Ένα σημαντικό στοιχείο για την ανάπτυξη προγραμμάτων και στρατηγικών σε εκπαιδευτικό επίπεδο είναι ο προσδιορισμός συγκεκριμένων δεικτών για την αναγνώριση χαρισματικών μαθητών, θέμα που έχει αντιμετωπιστεί στο πρώτο κεφάλαιο.

Οι χαρισματικοί και ταλαντούχοι μαθητές έχουν διαφορετικές μαθησιακές ανάγκες από εκείνους των ηλικιακά συνομηλίκων τους και ως εκ τούτου χρειάζονται ειδικό εκπαιδευτικό σχεδιασμό για να τους υποστηρίξει στην ανάπτυξη των δυνατοτήτων τους. Για να βοηθήσουμε αυτούς τους μαθητές, το πρώτο βήμα είναι να εντοπίσουμε και να περιγράψουμε με ακρίβεια τα συγκεκριμένα ή πολλαπλά χαρίσματα και ταλέντα τους - που συνήθως ονομάζονται **ταυτοποίηση**.

Για να αναγνωριστούν οι χαρισματικοί και ταλαντούχοι μαθητές, τα σχολεία πρέπει πρώτα να κατανοήσουν τα χαρίσματα και τα ταλέντα τους. Μερικοί χαρισματικοί μαθητές μπορεί να μην αναγνωρίζονται εύκολα επειδή πολλοί παράγοντες καλύπτουν την έκφραση της χαρισματικότητας. Είναι σημαντικό να αναγνωρίσουμε ότι πολλοί παράγοντες μπορούν να συγκρατήσουν την έκφραση της χαρισματικότητας και ότι οι χαρισματικοί και ταλαντούχοι μαθητές βρίσκονται σε όλες τις κοινότητες ανεξάρτητα από το πολιτιστικό, κοινωνικοοικονομικό ή εθνικό τους υπόβαθρο. Υπάρχουν χαρισματικοί μαθητές που παρουσιάζουν επίσης με μία ή περισσότερες δυσκολίες ή άλλους παράγοντες που επηρεάζουν ταυτοποίηση.

Όταν είμαστε σε θέση να αναγνωρίσουμε αποτελεσματικά χαρισματικούς μαθητές, είμαστε σε θέση:

- να εκχωρήσουμε τον τομέα (εις) του μαθητή της χαρισματικότητας (πνευματικό, δημιουργικό, κοινωνικό, αντιληπτικό, φυσικό [μυϊκό ή κινητικό έλεγχο])
- μπορούμε να περιγράψουμε το επίπεδο χαρισματικότητας του μαθητή (ήπια, μέτρια, υψηλή, εξαιρετική, βαθιά)
- μπορούμε να περιγράψουμε τους τομείς του ταλέντου του μαθητή (ακαδημαϊκό, ρεαλιστικό, ερευνητικό, καλλιτεχνικό, κοινωνικό, επιχειρηματικό, συμβατικό, παιχνίδια, αθλητικά).

Η ταυτοποίηση είναι μια διαδικασία με διαγνωστικό σκοπό. Μια διαδικασία συνεργασίας πιο ευεργετική μεταξύ γονέων, δασκάλων, σχολικών ψυχολόγων και άλλων επαγγελματιών. Η ταυτοποίηση πρέπει να γίνεται καθ' όλη τη διάρκεια του σχολείου, όχι μόνο σε μια συγκεκριμένη ώρα όπως κατά την εγγραφή.

Μόλις ένας μαθητής αναγνωριστεί ως χαρισματικός, τα σχολεία μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις κατάλληλες εκπαιδευτικές διατάξεις και στρατηγικές για να τα καλύψουν. Μέσω αυτής της

διαδικασίας, τα σχολεία μπορεί να βρουν ότι οι μαθητές έχουν επιπλέον χαρίσματα σε συγκεκριμένους τομείς, μαθητές των οποίων οι ανάγκες δεν ικανοποιούνται από το τρέχον πρόγραμμα σπουδών και τα κριτήρια για ένταξη σε ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα. Αυτοί είναι οι κύριοι σκοποί του εντοπισμού χαρισματικών και ταλαντούχων μαθητών και των επιθυμητών αποτελεσμάτων της επιτυχούς ταυτοποίησης. Οι διευθυντές του σχολείου πρέπει να διασφαλίσουν ότι υπάρχουν διαδικασίες που χρησιμοποιούνται για τον εντοπισμό χαρισματικών μαθητών. Η ταυτοποίηση των μαθητών μπορεί να είναι ένα περίπλοκο ζήτημα και η επιλογή των κατάλληλων δοκιμών, λιστών ελέγχου και εργαλείων για κάθε σχολείο είναι σημαντική.

Όπου απαιτείται, ένας ψυχολόγος πρέπει να επιβλέπει τις αξιολογήσεις για να εξασφαλίσει τη συνάφειά τους με τις ατομικές ανάγκες των μαθητών και ότι τα αποτελέσματα να κοινοποιούνται στους γονείς και στο σχολείο. Παραδείγματα:

1. Οι μαθητές με χαμηλή πνευματική ικανότητα ενδέχεται να έχουν χαμηλή βαθμολογία σε τεστ επίτευξης.
2. Άλλες διαγνωστικές εξετάσεις, που απαιτούν λογικά επίπεδα αλφαριθμητισμού, μπορεί να είναι αναποτελεσματικές στον εντοπισμό μαθητών με υψηλότερες ικανότητες από πολιτισμικά διαφορετικά υπόβαθρα ή που έχουν μια συγκεκριμένη μαθησιακή δυσκολία.

Η έγκαιρη αναγνώριση της χαρισματικότητας είναι ένας σημαντικός μηχανισμός, ο οποίος παρέχει ένα δρόμο για την πλήρη υλοποίηση των δυνατοτήτων ενός χαρισματικού μαθητή. Υπάρχουν χαρακτηριστικά που έχουν δείξει οι ερευνητές:

- συνεπείς δείκτες χαρισματικότητας
- πιθανοί δείκτες χαρισματικότητας (δηλαδή, υπάρχουν αντικρουόμενες ενδείξεις ή παρατηρούνται επίσης σε παιδιά που δεν είναι χαρισματικά) που δεν σχετίζονται με την χαρισματικότητα (δηλαδή, δεν υπάρχει αποδεδειγμένη σχέση).

Υπάρχουν επίσης παιδικά και οικογενειακά χαρακτηριστικά, τα οποία μπορούν να καλύψουν την χαρισματικότητα. Δεν πρέπει να είναι εμφανές κάθε χαρακτηριστικό για να θεωρηθεί ένα παιδί χαρισματικό - θα υπάρχουν μεμονωμένες ομάδες αυτών των χαρακτηριστικών καθώς και μεμονωμένες εκφράσεις αυτών. Το διάγραμμα ροής πολιτικής για τους χαρισματικούς και ταλαντούχους μαθητές δείχνει βασικά βήματα και στρατηγικές στη συνεχιζόμενη διαδικασία εντοπισμού και παρακολούθησης χαρισματικών και ταλαντούχων μαθητών.

Σε οποιαδήποτε διαδικασία αναγνώρισης:

- Οι εκπαιδευτικοί και οι γονείς πρέπει να δίνουν σημασία στον εντοπισμό και την καλλιέργεια της χαρισματικότητας
- Τα βασικά χαρακτηριστικά είναι ένας οδηγός για την αναγνώριση και την κατανόηση της χαρισματικότητας
- Πρέπει να είμαστε προσεκτικοί σε παράγοντες που μπορούν να καλύψουν τις ικανότητες ενός παιδιού, συμπεριλαμβανομένων των πεποιθήσεών μας
- Η άτυπη ταυτοποίηση είναι απαραίτητη για την «αναγνώριση» (πιθανή) χαρισματικότητα προκειμένου να υπάρξει επίσημη ταυτοποίηση.

Προκειμένου να προσδιοριστούν οι μεθοδολογίες και οι στρατηγικές, ένα άλλο σημαντικό ζήτημα είναι η κατανόηση των μορφών μάθησης. Οι Hayes και Allison (1997) παρατήρησαν

ότι αυτή η συμβατότητα των μορφών διδασκαλίας με τα στυλ μάθησης είναι ευεργετική ειδικά για τους μαθητές που προτιμούν να έχουν περισσότερη αυτονομία και λιγότερη προσωπική αλληλεπίδραση. Λόγω του γεγονότος ότι οι ομάδες ειδικότητας αποτελούνται από μαθητές με διάφορες προτιμήσεις όσον αφορά το στυλ μάθησης, ο εκπαιδευτικός πρέπει να υιοθετήσει μια ευέλικτη προσέγγιση του τρόπου διδασκαλίας του.

Ένα σύνολο μεταβλητών, που πρέπει να ληφθούν υπόψη, όταν αναφερόμαστε στους μαθησιακούς τρόπους και τη διδασκαλία απεικονίζονται ως εξής:

Πνευματικές ικανότητες: ικανότητες ταξινόμησης πληροφοριών, ικανότητες οργάνωσης (την ικανότητα ανάπτυξης, συμπλήρωσης και οργάνωσης κατηγοριών πληροφοριών), εστίαση προσοχής, μάθηση συμβόλων (κατανόηση πληροφοριών, γνώση, ερευνητικές στρατηγικές), ικανότητα κινητοποίησης εργασιών.

Τρόπος μάθησης: επιμονή στην εργασία (η βούληση για εργασία σε μια άσκηση έως ότου εκτελεστεί) , η βούληση, προτίμηση να εκφράσουμε τις απόψεις, προτίμηση για λεκτικές / μη λεκτικές δραστηριότητες, προτίμηση για πρακτικές / θεωρητικές δραστηριότητες, τάση και προτίμηση για αναζήτηση των σχετικών πληροφοριών.

Ποιότητες της μαθησιακής εμπειρίας που συνδέονται με: ακαδημαϊκή απόδοση, επίγνωση των εύκολων ή δύσκολων θεμάτων, το επίπεδο προσδοκίας όσον αφορά την απόκτηση ακαδημαϊκών επιδόσεων.

Ένα δεύτερο σύνολο μεταβλητών σχετικό με την προσωπικότητα των εκπαιδευτικών είναι:

1. οι μεταβλητές που στοχεύουν **στο σχεδιασμό διδασκαλίας-μάθησης:**
 - a. στόχους που είναι ενσωματωμένοι στη διδασκαλία-μάθηση του αντικειμένου
 - b. κατηγορίες στρατηγικών διδασκαλίας που εμπλέκονται στην επίτευξη των στόχων διδασκαλίας-μάθησης
2. οι μεταβλητές που περιγράφουν **το διδακτικό μοτίβο επικοινωνίας**, τη συμπεριφορά του εκπαιδευτικού γενικά:
 - a. η συμπεριφορά ευαισθητοποίησης και προσοχής των μαθητών
 - b. οργάνωση, διεύθυνση και έλεγχο της συμπεριφοράς της δραστηριότητας
 - c. η επικοινωνιακή συμπεριφορά
 - d. η επεξηγηματική συμπεριφορά
 - e. η ενδυνάμωση και η παρακινητική συμπεριφορά
 - f. η κοινωνικο-συναισθηματική συμπεριφορά
 - g. η διεξαγωγή της εξατομίκευσης της εκπαίδευσης
 - h. η αξιολόγηση της συμπεριφοράς του εκπαιδευτικού
3. οι μεταβλητές που στοχεύουν **στις μεθόδους παρέμβασης στην ακαδημαϊκή κατάρτιση:**
 - a. οι κατηγορίες μεθόδων που χρησιμοποιούνται στη διδασκαλία θεμάτων
 - b. οι κατηγορίες βοηθητικών διδακτικών εργαλείων που χρησιμοποιούνται σε μαθήματα / σεμινάρια (βιβλία εργασίας ασκήσεων, κείμενα κ.λπ.)
4. οι μεταβλητές που περιγράφουν **το προϊόν της μάθησης που παράγεται από την εκπαιδευτική παρέμβαση:**
 - a. οι κατηγορίες μεθόδων μάθησης που σχετίζονται με τις ικανότητες των μαθητών, οι οποίες αξιολογούνται μέσω περιγραφής απόδοσης

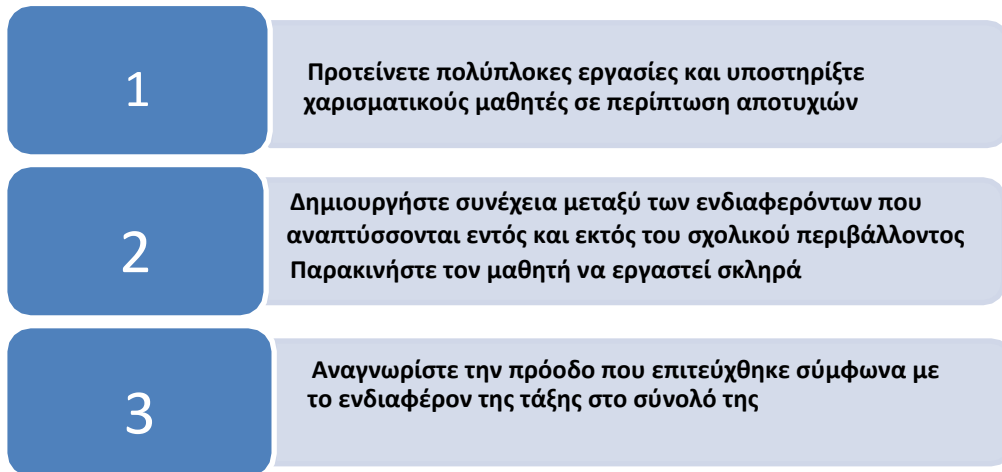
- b. οι κατηγορίες τρόπων αξιολόγησης των μαθησιακών μεθόδων που εμπλέκονται σε ακαδημαϊκές δραστηριότητες αξιολόγησης

Πίνακας 2: Ποικιλία στα γνωστικά στυλ

Γνωστικό ακουστικός - διαδοχικός τρόπος έναντι του οπτικού γνωστικού τρόπου	
σκέφτεται να χρησιμοποιεί κυρίως λέξεις, μαθαίνει εύκολα τα επιφωνήματα	σκέφτεται πρώτα στις φωτογραφίες
προτιμά τις ακουστικές εξηγήσεις	προτιμά τις οπτικές εξηγήσεις
επεξεργάζεται διαδοχικά πληροφορίες και εργασίες	επεξεργάζεται πληροφορίες συνολικά προτιμά να αναλύει την επισκόπηση πριν από τις λεπτομέρειες
προτιμά να μάθει γεγονότα και λεπτομέρειες, προτιμά να εργάζεται σε συγκεκριμένες οδηγίες	προτιμά καθήκοντα αφηρημένης σκέψης και εργασίας χωρίς στόχους και γενικές οδηγίες
αναλαμβάνει ένα καθήκον κάθε φορά, και προχωρά γραμμικά	προτιμά να διαχειρίζεται πολλές εργασίες ταυτόχρονα
προτιμά να εργάζεται σε δομημένες εργασίες	προτιμά ανοιχτές καταστάσεις, δημιουργώντας δική του δομή, συχνά αυτοσχεδιασμένη
είναι αναλυτικός στοχαστής, συμπεράνει λογικά τις επιπτώσεις	προτιμά τη δραστηριότητα της σύνθεσης, παράγει διαισθητικά ιδέες
προτιμά να λύσει τα υπάρχοντα προβλήματα	προτιμά να αντιμετωπίσει νέες καταστάσεις ή να δημιουργήσει νέα προβλήματα
προτιμά συγκεκριμένες εργασίες που έχουν ακριβή απάντηση	προτιμά να ασχοληθεί με την ιδέα, συλλογιστική ικανότητα φαίνεται πιο αποτελεσματική από τις εκτελεστικές λεπτομέρειες

Οι θεωρίες που εξηγούνται παραπάνω, συνδέονται αυστηρά με την έννοια της εξατομίκευσης και σχετίζονται με την ανάγκη ωρίμανσης του εκπαιδευτικού συστήματος σύμφωνα με τις προσδοκίες και τις ελπίδες τους. Ο σκοπός της εξατομίκευσης είναι να μετατρέψει τις δυνατότητες κάθε ανθρώπου με αυθεντικές δεξιότητες και να θέσει το αντικείμενο στην εκπαίδευση στο κέντρο της μαθησιακής διαδικασίας. Η εξατομικευμένη διδασκαλία δεν χρειάζεται ετικέτες: κάθε παιδί έχει το δικαίωμα να ικανοποιεί τις ανάγκες του. **Με βάση αυτές τις ιδέες που πρέπει να υπάρχουν υποστηρίζονται με τις εκπαιδευτικές στρατηγικές για την ανάπτυξη του δυναμικού, δηλαδή μετάβαση από τη σύλληψη του χαρίσματος ως κάτι που πρέπει να αποδειχθεί και ως κάτι που πρέπει να αναπτυχθεί.**

Εικόνα 2: Ατομική προσέγγιση

Πηγή: SENSE Project

2.1.2. Ειδικές Ανάγκες των Χαρισματικών Παιδιών

Τα χαρισματικά παιδιά έχουν το δικό τους μοναδικό σύνολο αναγκών, και δεδομένου ότι οι περισσότεροι άνθρωποι δεν συνειδητοποιούν ή αναγνωρίζουν πλήρως αυτές τις ανάγκες, τα χαρισματικά παιδιά μπορούν συχνά να αγωνιστούν σε μη ακαδημαϊκούς τομείς. Δεδομένου ότι πολλοί άνθρωποι βλέπουν αυτά τα παιδιά ως φυσικούς επιτευκτές, μπορεί να είναι ακόμη πιο δύσκολο για αυτούς να λάβουν την ειδική βοήθεια που χρειάζονται σε τομείς που δεν σχετίζονται άμεσα με την ακαδημαϊκή απόδοση. Υπάρχουν πέντε συγκεκριμένες ειδικές ανάγκες κοινές για τα παιδιά που αναγνωρίζονται ως χαρισματικά:

1. Διαπροσωπικές Σχέσεις με τους Συνομηλίκους

Δεν είναι ασυνήθιστο για τα χαρισματικά παιδιά να δυσκολεύονται να συσχετιστούν με άλλους. Είναι αρκετά έξυπνοι για να αναγνωρίσουν ότι είναι διαφορετικά από τα περισσότερα παιδιά, και επομένως, συχνά βλέπουν τον εαυτό τους ως ξεχωριστό. Αυτό μπορεί να δυσκολέψει τις διαπροσωπικές τους σχέσεις. Είναι συχνά πιο εύκολο για αυτά τα παιδιά να συσχετίζονται με ενήλικες παρά με τους τους συνομηλίκους τους.

2. Προσοχή

Τα χαρισματικά παιδιά συχνά δυσκολεύονται να δώσουν προσοχή στην τάξη και μερικές φορές δεν έχουν διάγνωση με ADD ή ADHD. Παρόλο που είναι πιθανό για ένα χαρισματικό παιδί να έχει αυτές τις διαταραχές, πρέπει να ληφθούν προσεκτικά διαγνωστικά μέτρα, δεδομένου ότι τα χαρισματικά παιδιά που αντιμετωπίζουν προβλήματα στο σχολείο μιμούνται συχνά τα ίδια συμπτώματα με ένα παιδί με πρόβλημα έλλειψης προσοχής. Όταν δεν βρίσκουν το υλικό ελκυστικό, φυσικά βαριούνται και αναζητούν άλλα πράγματα για να απασχολήσουν το μυαλό τους ή απλά ονειροπολούν για να περάσουν το χρόνο. Αυτές δεν είναι συμπεριφορές που πρέπει να τιμωρηθούν, αλλά μάλλον ένα σημάδι ότι το χαρισματικό παιδί σας απαιτεί προηγμένες ευκαιρίες μάθησης για να τονώσει τις γνωστικές του ικανότητες.

3. Κίνητρο

Τα χαρισματικά παιδιά μπορούν επίσης να παρουσιάσουν έλλειψη κινήτρων για ορισμένους από τους ίδιους λόγους που παρουσιάζουν προβλήματα προσοχής. Όταν τα παιδιά δεν προκαλούνται, τότε δεν μπορούν να μεγαλώσουν. Ως αποτέλεσμα, βαριούνται και γίνονται νευρικά. Εάν αυτή η πλήξη γίνει μέρος της καθημερινής τους ρουτίνας, τότε τα παιδιά θα σταματήσουν απλώς να ελπίζουν ότι το σχολείο δεν θα τους παρέχει έναν δρόμο για να εξερευνήσουν την περιέργεια ή να δοκιμάσουν νέα πράγματα.

4. Άγχος Απόδοσης

Τα χαρισματικά παιδιά συνηθίζουν γρήγορα την αριστεία στο σχολείο. Ανταποκρίνονται στους επαίνους των γονέων και των δασκάλων τους, και μερικές φορές αρχίζουν να ταυτίζονται υπερβολικά με την απόδοσή τους. Συνδυάζεται με ένα έλλειμμα συναισθηματικής νοημοσύνης και μια συνταγή άγχους απόδοσης. Τα παιδιά που ταυτίζονται έντονα με την απόδοσή τους αναπόφευκτα φοβούνται την αποτυχία και ως εκ τούτου, αποφεύγουν να ρισκάρουν και να αναλαμβάνουν κάθε δραστηριότητα που θεωρούν πολύ προκλητική. Μπορεί να αποφύγουν δύσκολες αναθέσεις ή καθήκοντα επειδή φοβούνται να απογοητεύσουν τους δασκάλους ή τους γονείς τους. Φυσικά, τέτοιες συμπεριφορές αποφυγής θα εμποδίσουν τελικά την ανάπτυξη του χαρισματικού παιδιού σας και θα τους στερήσουν τις απαραίτητες μαθησιακές εμπειρίες και δεξιότητες της ζωής, όπως η επιμονή και η ανθεκτικότητα. Επιπλέον, τα παιδιά που εξισώνουν την απόδοσή τους με την αυτοεκτίμησή τους συχνά γίνονται τελειομανείς και αγωνίζονται να αποδώσουν στο δικό τους ιδανικό πρότυπο, συχνά θέτοντας όρια για τον εαυτό τους που είναι πολύ υψηλά, θυμώνουν, αναστατώνονται ή ακόμη πέφτουν σε κατάθλιψη όταν δεν ανταποκρίνονται στις δικές τους προσδοκίες. Αντί να βλέπουν τα λάθη ως μαθησιακές εμπειρίες, αυτά τα παιδιά βλέπουν τις ακαδημαϊκές αποτυχίες, λαμβάνοντάς τες επί προσωπικού. Κάθε αντιλαμβανόμενη αίσθηση αποτυχίας έχει τη δυνατότητα να βλάψει την αυτοεκτίμηση αυτών των παιδιών.

5. Προφορική Επικοινωνία

Η προφορική επικοινωνία μπορεί επίσης να είναι ένας τομέας ειδικών αναγκών για πολλούς ταλαντούχους μαθητές. Οι ειδικοί θεωρούν ότι η προφορική λέξη μπορεί να είναι δύσκολη για αυτά τα παιδιά, επειδή έχουν το πρόσθετο καθήκον να μεταφράσουν τις σύνθετες ιδέες στο μυαλό τους σε γλώσσα που οι άλλοι μπορούν να μην καταλάβουν. Αυτή η διαδικασία μπορεί να οδηγήσει σε δισταγμό όταν μιλάει, τραυλίζοντας και να απογοητεύει εκείνους που βρίσκονται γύρω του. Το χαρισματικό παιδί πρέπει να βοηθηθεί ώστε να αναπτύξει καλές δεξιότητες λεκτικής επικοινωνίας, και να ενθαρρυνθεί στο να σκεφτεται τι θα πει πριν το πει και να ενημερωθεί ότι είναι απολύτως φυσιολογικό. Να συνειδητοποιήσετε ότι παρά τις προσπάθειες, η λεκτική επικοινωνία μπορεί να μην είναι ποτέ ένα από τα πλεονεκτήματα του παιδιού. Αντί να υπάρχει εστίαση σε αυτή τη αδυναμία, να υπάρξει αποδοχή για όλα τα φυσικά ταλέντα του παιδιού και να δοθεί με πολλούς τρόπους το τρόπος μη-λεκτικής έκφρασης. Τα χαρισματικά παιδιά αγαπούν συνήθως να γράφουν, και πολλά από αυτά έχουν καλλιτεχνική φύση. Φροντίστε να παρέχετε το απαραίτητο υλικό, όπως περιοδικά, είδη τέχνης, έτσι ώστε το παιδί σας να έχει κάθε ευκαιρία να εξερευνήσει άλλους τρόπους επικοινωνίας.

Καθώς προσπαθείτε να βοηθήσετε στην κάλυψη των ειδικών αναγκών του χαρισματικού παιδιού σας, συνειδητοποιήστε ότι δεν είστε μόνοι. Υπάρχουν άνθρωποι που μπορούν να σας βοηθήσουν να παρέχετε τους πόρους και να υποστηρίξετε τις ανάγκες του παιδιού σας.

Ξεκινήστε με το σχολείο του παιδιού σας. Μιλήστε με τον δάσκαλό του, τον συντονιστή των ειδικών αναγκών και τον υπεύθυνο καθηγητή για να ανακαλύψετε ειδικά προγράμματα που μπορεί να είναι διαθέσιμα για το χαρισματικό παιδί σας. Μπορείτε επίσης να βρείτε μια ομάδα υποστήριξης για χαρισματικά παιδιά και τους γονείς τους.

3. Ποιες μέθοδοι μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι εκπαιδευτικοί όταν διδάσκουν ταλέντα

3.1 Εκπαιδευτικές στρατηγικές και διδακτικές μεθοδολογίες

Αφού εξετάσαμε την επιστημονική βιβλιογραφία σχετικά με τις αρχές για τον προσδιορισμό της εκπαιδευτικής ανάγκης για χαρισματικούς μαθητές, επικεντρώστε την προσοχή σας στις εκπαιδευτικές στρατηγικές και τις διδακτικές μεθοδολογίες. Υπάρχουν πολλές έρευνες από διαφορετικούς τομείς σπουδών που εστιάζουν στις στρατηγικές μάθησης για χαρισματικούς μαθητές. Πολλές διαστάσεις εμπλέκονται στον στρατηγικό σχεδιασμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων:

Πώς σκέφτονται και μαθαίνουν οι μαθητές.

Αυτό που παρακινεί τους μαθητές.

Γιατί το κοινωνικό πλαίσιο, οι διαπροσωπικές σχέσεις και η συναισθηματική ευεξία είναι σημαντικά για τη μάθηση των μαθητών.

Πώς μπορεί να διαχειριστεί καλύτερα την τάξη.

Πώς να αξιολογήσετε την πρόοδο των μαθητών.

Οι δασκαλοι χρησιμοποιούν ορισμένες τεχνικές και συστήματα παράδοσης στην τάξη για να παρέχουν τα κατάλληλα προγράμματα σπουδών σε προικισμένους μαθητές. Οι περισσότερες εκπαιδευτικές στρατηγικές έχουν κάποια αξία στη συνεργασία με τους χαρισματικούς, αλλά αυτές οι στρατηγικές που επιτρέπουν πιο ανοιχτή, διαδραστική και γενετική συμπεριφορά μάθησης είναι πιθανώς πιο ευεργετικές. Οι εκπαιδευτικοί χρησιμοποιούν ορισμένες τεχνικές και συστήματα παράδοσης στην τάξη για να παρέχουν τα κατάλληλα προγράμματα σπουδών σε χαρισματικούς μαθητές. Οι περισσότερες εκπαιδευτικές στρατηγικές έχουν κάποια αξία στη συνεργασία με τους χαρισματικούς, αλλά αυτές οι στρατηγικές που επιτρέπουν πιο ανοιχτή, διαδραστική και γενετική συμπεριφορά μάθησης είναι πιθανώς πιο ευεργετικές.

Τα προγράμματα εκπαίδευσης που αφορούν τα χαρισματικά άτομα είναι συχνά αμφιλεγόμενα. Παρόλο που οι γονείς των χαρισματικών μαθητών, πιστεύοντας ότι τα παιδιά τους αξίζουν ευκαιρίες για να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους, καλωσορίζουν τέτοιες παρεμβάσεις, που άλλοι συχνά θεωρούν αυτά τα προγράμματα επιλεκτικά επειδή εξυπηρετούν συνήθως πιο εύπορα λευκά παιδιά από τα φτωχά και τις μειονότητες (Brulles & Lansdowne, 2009). Τα περισσότερα σχολεία παρέχουν εναλλακτικές υπηρεσίες, απασχολώντας τους μαθητές από τα μαθήματα για σύντομες περιόδους κατά τη διάρκεια της εβδομάδας. Όταν επιστρέφουν στην τάξη τους, οι μαθητές μερικές φορές απαιτείται να ολοκληρώσουν τη δουλειά που απουσίαζαν, κάτι που συνήθως είναι κάτω από το επίπεδο πρόκλησής τους.

Τα χαρισματικά παιδιά είναι μια νέα πρόκληση για τους δασκάλους και μια περαιτέρω συμβολή στην ανάγκη αντιμετώπισης διαφορών στην τάξη μέσω της συμμετοχικής διδασκαλίας, η οποία στοχεύει στην απόκτηση ενός δίκαιου και ποιοτικού σχολείου για τη βελτίωση της απόδοσης όλων των μαθητών και των μαθητριών (Sandri, Brazzolotto, 2017) : ο επιταχυνόμενος μαθησιακός ρυθμός θα μπορούσε να αποτελέσει εμπόδιο εάν ο δάσκαλος δεν λάβει υπόψη αυτή τη μεταβλητή κατά τον προγραμματισμό των δραστηριοτήτων και την οργάνωση ενός αποτελεσματικού μαθησιακού περιβάλλοντος.

Η περιέργειά τους, τους οδηγεί να υποβάλλουν συνεχείς ερωτήσεις στον δάσκαλο που μπορεί να έχει την αντίληψη να αμφισβητηθεί: πώς να ικανοποιήσει αυτήν την ανάγκη; Τι δεξιότητες πρέπει να διαθέτει ο δάσκαλος για να ενθαρρύνει μια φιλόξενη ατμόσφαιρα στην τάξη; Και πάλι, πώς είναι δυνατόν να εμπλουτιστεί η δραστηριότητα λαμβάνοντας υπόψη τις υπόλοιπες ανάγκες των παιδιών; Πώς να διαχειριστείτε τις δραστηριότητες όταν υπάρχει ανάγκη εμπλουτισμού και απλούστευσης ταυτόχρονα στην τάξη; Υπάρχουν διδακτικές στρατηγικές για την ενίσχυση των ταλέντων του καθενός; Πιθανές απαντήσεις στις προηγούμενες ερωτήσεις.

Όσον αφορά τον τρόπο εμπλουτισμού της διδασκαλίας, επίσης θα μπορούσαν να προταθούν ορισμένες επεκτάσεις, δραστηριότητες που έχουν σχεδιαστεί για χαρισματικούς ανθρώπους που τείνουν να αναπτύξουν κριτική σκέψη μέσω της σε βάθος μελέτης ορισμένων θεμάτων (Mormando, 2011). Η προετοιμασία επεκτάσεων σημαίνει προγραμματισμό πρόσθετων δραστηριοτήτων με υψηλότερο επίπεδο και πολυπλοκότητας από τις τυπικές δραστηριότητες.

Στη βιβλιογραφία, οι επεκτάσεις ονομάζονται μερικές φορές "Μενού Εκμάθησης" για να υποδείξουν μια σειρά δραστηριοτήτων που ο εκπαιδευτικός πρέπει να προτείνει για την προώθηση της αυτονομίας του μαθητή και την ανακάλυψη των ταλέντων και των ενδιαφερόντων του. Ο Baldacci (2002) μιλά για τη διδακτική των ταλέντων, για να δείξει όλες αυτές τις στρατηγικές που τείνουν να ενισχύσουν τις δυνατότητες που έχει ο καθένας μας.

Ο Winebrenner (2012) μας παρέχει πολύ ακριβείς ενδείξεις για τη δομή ενός συγκεκριμένου μενού επέκτασης για χαρισματικά άτομα, ακόμη και αν ο ίδιος ο συγγραφέας ισχυρίζεται ότι θα μπορούσε επίσης να χρησιμοποιηθεί και για άλλους μαθητές, υιοθετώντας μια περιεκτική προοπτική.

Λειτουργικές ενδείξεις:

1. Επιλέξτε οκτώ ενότητες που σχετίζονται με το ίδιο θέμα (το οποίο θα μπορούσε να είναι θέμα ή ερώτηση) και δημιουργήστε μια αυθεντική δραστηριότητα για κάθε ένα (μπορεί επίσης να είναι δραστηριότητες που περιλαμβάνουν διαφορετικά επίπεδα δυσκολίας).
2. Γράψτε επεκτάσεις χρησιμοποιώντας μερικές από τις δεξιότητες σκέψης που αναπτύχθηκαν στην ταξινόμηση των μαθησιακών στόχων που αναπτύχθηκαν από το Bloom (1984) και αναθεωρήθηκαν από τους Anderson και Krathwohl (2001). Θυμηθείτε ότι τα επίπεδα σε αυξανόμενη σειρά πολυπλοκότητας είναι: αναλύση (κάνετε συγκρίσεις, προσδιορίστε κοινές πτυχές ή διαφορές, κατηγοριοποιήστε, διατυπώστε απόψεις και συμπεράσματα). αξιολογήση(δώστε στους μαθητές την ευκαιρία να εκφράσει γνώμη κατά την ανάλυση) · δημιουργία (εφεύρεση νέων προϊόντων και νέων ιδεών).

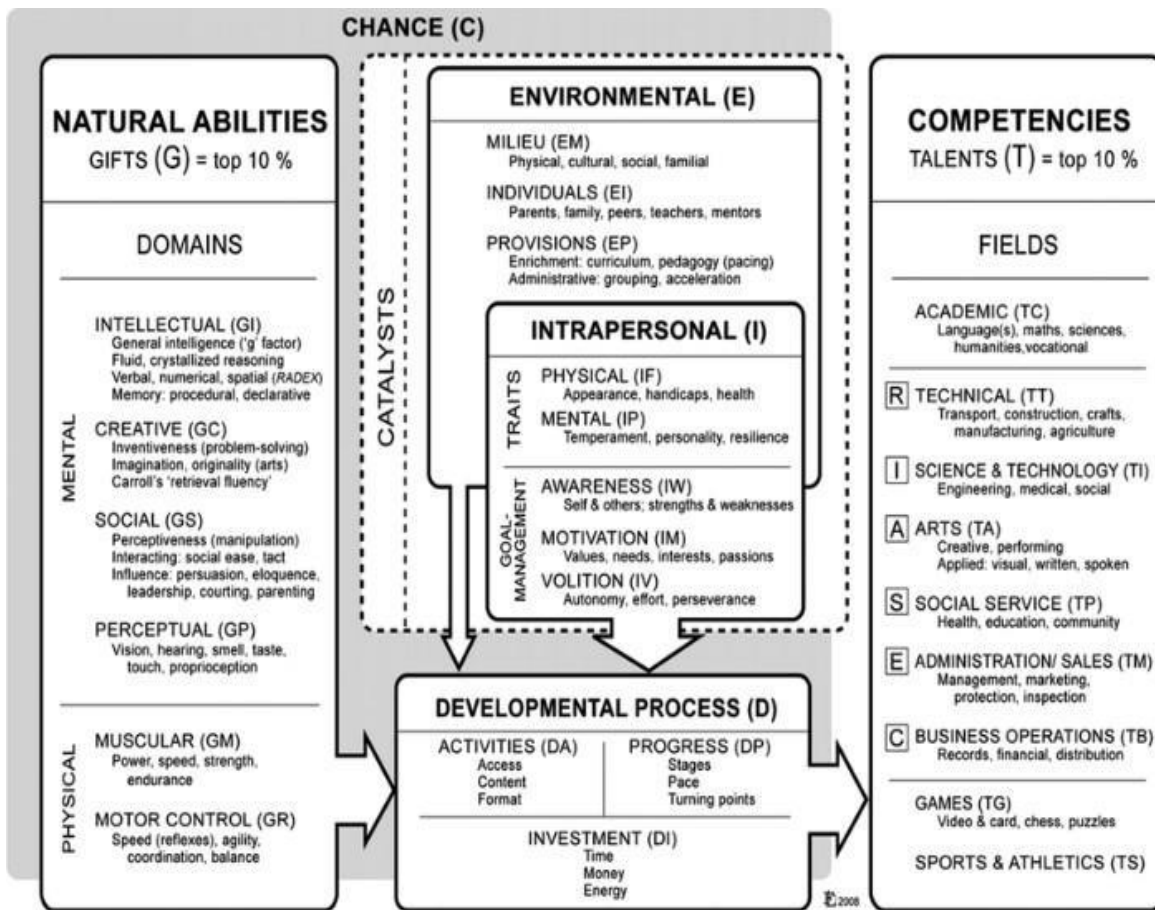
3. Περιγράψτε τι περιμένουμε από τους μαθητές να μάθουν, χωρίς να προσθέσουν τις λεπτομέρειες. Είναι σημαντικό να επιτρέπεται στους μαθητές να επιλέγουν τη δραστηριότητα που προτιμούν.

Το μενού εκμάθησης μπορεί να χρησιμοποιηθεί τόσο για ατομικές όσο και για ομαδικές δραστηριότητες. Προσθέτουμε επίσης ότι όλες οι μεθοδολογικές και διδακτικές προσεγγίσεις που εφαρμόζουν οι εκπαιδευτικοί για να επιτρέψουν την ένταξη των χαρισματικών μαθητών, σίγουρα θα έχουν αποτελεσματικές επιπτώσεις σε όλους τους μαθητές που ανήκουν στις τρέχουσες τάξεις, όπου συνυπάρχουν αναπηρίες, γλωσσικές, πολιτιστικές και κοινωνικοοικονομικές διαφορές, το φύλο, το πλεόνασμα, και όπου ο σεβασμός για τις διαφορετικές ανάγκες κατάρτισης, τις οποίες ο καθένας παρουσιάζει, είναι θεμελιώδης. Στο προηγούμενο κεφάλαιο καταλάβαμε ότι η χαρισματικότητα και το ταλέντο πρέπει να αναπτυχθούν και δεν είναι κάτι που παραμένει σταθερό με την πάροδο του χρόνου. Από την άποψη αυτή, ο Françoys Gagné ανέπτυξε το Διαφοροποιημένο Μοντέλο Giftedness and Talent (DMGT).

“Προκειμένου να αντιπροσωπεύει με μεγαλύτερη ακρίβεια την πολυπλοκότητα της διαδικασίας ανάπτυξης ταλέντων, το DMGT εισάγει τέσσερα άλλα συστατικά (βλ. Σχήμα 1): ενδοπροσωπικοί καταλύτες (IC), περιβαλλοντικοί καταλύτες (EC), η διαδικασία ανάπτυξης ταλέντων (P) εκδηλώση μέσω της μάθησης (εκπαίδευση και πρακτική), και παράγοντες πιθανότητας (C). Όπως φαίνεται στους παραπάνω επίσημους ορισμούς, τα ακριβή κατώτατα όρια καθορίζουν τι σημαίνει «εξαιρετικές» συμπεριφορές... Τέλος, το DMGT μπαίνει στο βασίλειο της θεωρίας εξετάζοντας τις δυναμικές αλληλεπιδράσεις μεταξύ των έξι συστατικών. Ορισμένες αλληλεπιδράσεις έχουν ισχυρές εμπειρικές βάσεις, άλλες παραμένουν παραδοχές ή υποθετικές δηλώσεις.”

Το DMGT περιλαμβάνει ένα σύστημα βασισμένο σε μέτρημα (MB) 5 επιπέδων για τα χαρισματικά και ταλαντούχων άτομα, με ένα βασικό όριο «top 10%» για ήπια χαρισματικότητα ή ταλέντο, μέσω διαδοχικών περικοπών 10% για μέτρια, υψηλή, εξαιρετικά και ακραία επίπεδα. Εξετάζονται πολύπλοκες αλληλεπιδράσεις μεταξύ των έξι συστατικών.

Εικόνα 3: The Διαφοροποιημένο Μοντέλο of Giftedness and Talent

Μόλις εξηγηθεί η θεωρητική προσέγγιση για την ταλαντούχα εκπαίδευση, το έργο μας επικεντρώνεται στον στόχο της βελτίωσης της γνώσης των μεθόδων διδασκαλίας και υπογραμμίζει τις στρατηγικές ένταξης με την εξερεύνηση διαφορετικών μεθοδολογιών προκειμένου να διευκολυνθεί η αναγνώριση των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών των προικισμένων παιδιών και η μετάφραση σε πρακτικές εκπαιδευτικές δράσεις. Η παροχή κατάλληλων υπηρεσιών και προγραμμάτων για χαρισματικούς και ταλαντούχους μαθητές στα σχολεία είναι ένα από τα πιο σημαντικά ζητήματα στην εκπαίδευση. Χωρίς προσεκτικές και συγκεκριμένες υπηρεσίες και σχεδιασμό προγραμμάτων, άλλες προσπάθειες όπως ο ορισμός της χαρισματικότητας και ο προσδιορισμός του ταλαντούχου μπορεί να αποδειχθούν χωρίς νόημα.

Ειδικές υπηρεσίες για χαρισματικούς μαθητές έχουν εισαχθεί σε διάφορα σχολεία σε όλο τον κόσμο πριν από έναν αιώνα, και τα προγράμματα εμπλουτισμού και οι ευκαιρίες επιτάχυνσης είναι από τις πιο αποτελεσματικές υπηρεσίες για αυτόν τον πληθυσμό.

Για να εντοπίσουν κατάλληλα, να αναπτύξουν και να καλλιεργήσουν τα μεμονωμένα χαρισματικά άτομα, οι εκπαιδευτικοί σε κάθε επίπεδο από την τάξη έως το πανεπιστήμιο πρέπει να κατανοήσουν τις στρατηγικές, τις πρακτικές και τα εργαλεία. Ένας κατάλογος πιθανών μεθοδολογιών διδασκαλίας για ταλαντούχους μαθητές, που αντικατοπτρίζουν διαφορετικό επιστημονικό υπόβαθρο θα παρατίθενται και θα αναλυθούν.

Εικόνα 4: Κύριες Διδακτικές Μεθοδολογίες για Χαρισματικούς Μαθητές

4. Παραδείγματα ορθών πρακτικών / μελέτες περιπτώσεων

4.1 Κύπρος – Grammar School STEM Πρόγραμμα, Προώθηση της Εκπαίδευσης STEM μέσω της κατάρτισης των εκπαιδευτικών

Περίπτωση μελέτης 1: Το πρόγραμμα Grammar School STEM Πρόγραμμα

Σημειώνοντας ότι τα προγράμματα STEM παρέχουν στους μαθητές ένα σημαντικό πλεονέκτημα για την εισαγωγή σε πανεπιστήμια σε όλο τον κόσμο, η Σχολή Γραμματικής έχει ενσωματώσει το STEM στο πρόγραμμα σπουδών του. Είναι το πρώτο σχολείο στην Κύπρο που το έκανε και εφαρμόζεται από το 2015. Οι μαθητές που επιθυμούν να υποβάλουν αίτηση για αυτό το πρόγραμμα επιλέγονται με βάση την ακαδημαϊκή τους επίδοση και την εξέταση.

Πρωτοβουλίες, όπως η πρόσφατη επίσκεψη του Αρχηγού Επιστήμονα της NASA, Δρ. D.L. Green για στο σχολείο, δείχνοντας τη δέσμευση προς αυτού και την υψηλή εκτίμηση του προγράμματος αντίστοιχα. Κατά τη διάρκεια της επίσκεψής του, ο Δρ. D.L. Green εντάχθηκε στην τάξη STEM και τους ενημέρωσε για τη σημασία των προγραμμάτων STEM γενικά. Οι μαθητές και οι γονείς του σχολείου παρευρέθηκαν επίσης σε μια ανοιχτή διάλεξη που έγινε από τον ίδιο.

Σε συμφωνία με τον στόχο της ανάπτυξης δεξιοτήτων και εμπειρίας των μαθητών για σταδιοδρομίες που σχετίζονται με το STEM ενώ ταυτόχρονα διασκεδάζουν, ιδρύθηκε η Ακαδημία Ρομποτικής. Στοχεύει επίσης στην προώθηση ομαδικού πνεύματος, ηγεσίας και δεξιοτήτων διοργάνωσης εκδηλώσεων. Συνοπτικά, η ακαδημία προσφέρει στους μαθητές την ευκαιρία να:

- Μάθουν τα βασικά της δημιουργίας και του προγραμματισμού μικροσκοπικών ρομπότ χρησιμοποιώντας LEGO MINDSTORMS.
- Ασκούν πρακτική για ομαδική εργασία, λήψη αποφάσεων και αξιολόγηση πιθανών λύσεων.
- Αποκτήσουν εμπειρία στο σχεδιασμό, την κατασκευή και τη δοκιμή.
- Συμμετέχουν σε εθνικούς διαγωνισμούς.
- Να παρακολουθούν περαιτέρω εντατική εκπαίδευση για να συμμετάσχουν σε Εθνικούς Διαγωνισμούς Ρομποτικής που διοργανώνονται από το WRO (Παγκόσμιος Οργανισμός Ρομποτικής).

Αξίζει να σημειωθεί ότι το Κέντρο Καινοτομίας του σχολείου καθοδηγεί επίσης τους εκπαιδευτικούς να χρησιμοποιούν τεχνολογία και ρομποτική στα μαθήματά τους. Ως εκ τούτου, χρησιμοποιούνται καινοτόμες διδακτικές τεχνολογίες και μέθοδοι κατά τη διδασκαλία των μαθητών. Τα οφέλη αυτής της προσέγγισης για τους μαθητές περιλαμβάνουν την ανάπτυξη των ικανοτήτων τους και την ενίσχυση της ακαδημαϊκής, προσωπικής, κοινωνικής και πολιτιστικής τους ανάπτυξης. Επιπλέον, οι μαθητές μαθαίνουν να συνεργάζονται μέσω της χρήσης της τεχνολογίας και να αυξάνουν την κριτική σκέψη και τις ηγετικές τους δεξιότητες. Τέλος, η διδασκαλία μαθητών-γονέων διευκολύνεται μέσω της χρήσης της τεχνολογίας.

Για περισσότερες πληροφορίες:

- <http://www.grammarschool.ac.cy/easyconsole.cfm/id/1542>
- <https://in-cyprus.philenews.com/the-grammar-school-an-all-round-education>

4.2 Κύπρος – FA-ST

Στην περίπτωση της Κύπρου, οι γυναίκες είναι, γενικά, πιο μορφωμένες από τους άνδρες. Τείνουν επίσης να ασχολούνται συχνότερα με τη διά βίου μάθηση και την επαγγελματική κατάρτιση σε σύγκριση με το ανδρικό φύλο. Ωστόσο, υπάρχουν ενδείξεις ότι το δυναμικό τους παραμένει ανεκμετάλλευτο στο νησί, άρα μια σπατάλη ενός λιγοστού πόρου. Εξάλλου, Παρόλο που υπάρχουν, ταλαντούχες, έξυπνες γυναίκες Κύπριοι επιστήμονες δεν αντικατοπτρίζονται καλά ούτε από την άποψη της ίσης συμμετοχής σε ομάδες που διεξάγουν επιστημονική έρευνα ή / και στα ανώτερα κλιμάκια της ακαδημαϊκής κοινότητας (Avraam et al., 2020). Ενώ αναγνωρίζεται ότι η διαφορετικότητα των φύλων και η καλλιέργεια της ένταξης στο ερευνητικό περιβάλλον μπορούν να οδηγήσουν στην επιστημονική ανακάλυψη και την καινοτομία, η κατάσταση παραμένει.

Οι εξηγήσεις για αυτό το σκοπό έχουν προσφερθεί και περιλαμβάνουν (Avraam et al., 2020): Οι σταδιοδρομίες STEM δεν προωθούνται ως προφανείς επιλογές για τις γυναίκες, ξεκινώντας από το δημοτικό σχολείο (αυτό πιθανώς επηρεάζει τις μελλοντικές επιλογές σταδιοδρομίας των νέων γυναικών).

- Πολλές γυναίκες επιστήμονες επιλέγουν να διδάξουν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ως την κύρια επαγγελματική τους δραστηριότητα, παρά το γεγονός ότι στο

προπτυχιακό επίπεδο υπάρχει σχεδόν ισοδύναμη εκπροσώπηση ανδρών και γυναικών σε μαθήματα STEM.

- Ο αριθμός των γυναικών που παρακολουθούν διδακτορικές σπουδές μειώνεται δραματικά, σε σύγκριση με τους προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς αριθμούς.
- Κοινωνική πίεση για τις γυναίκες να επικεντρωθούν στην οικοδόμηση μιας οικογένειας και να μην είναι «προσανατολισμένες στην καριέρα».
- Πρόκληση εξισορρόπησης των απαιτήσεων μιας ερευνητικής σταδιοδρομίας με τις οικογενειακές υποχρεώσεις, δεδομένου ότι οι γυναίκες στην Κύπρο εξακολουθούν να φέρουν το μεγαλύτερο βάρος της ευθύνης της παιδικής φροντίδας και της φροντίδας ηλικιωμένων ή ασθενών συγγενείς.

Συμπερασματικά, απαιτείται ακόμη σημαντική προσπάθεια για τη διασφάλιση και την ενίσχυση της ισότητας των φύλων σταδιοδρομία STEM στην Κύπρο. Υπάρχει έλλειψη περιπτωσιολογικών μελετών και ορθών πρακτικών προς το σκοπό αυτό προς το παρόν. Ωστόσο, η Κυβέρνηση της Κύπρου, μέσω του νέου Υφυπουργού Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής, ανακοίνωσε πρόσφατα (Απρίλιος 2020) τον στόχο τους να γεφυρώσει το ψηφιακό χάσμα μεταξύ των φύλων ενθαρρύνοντας τη μεγαλύτερη συμμετοχή των κοριτσιών στις ΤΠΕ (ICT). Επιπλέον, παρακάτω, παρουσιάζεται ένα ενδιαφέρον και σχετικό έργο σε εξέλιξη που μπορεί να συμβάλει σε αυτόν τον τομέα και το οποίο έχει τη δυνατότητα να είναι μια καλή μελέτη περίπτωσης / πρακτική στο μέλλον.